Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 22. Braşovŭ, Vinerĭ, 29 Ianuarie (10 Februarie) 1893.

Braşovŭ, 28 Ianuarie v.

Raporturile de dreptŭ şi datorinţe între clerŭ şi poporŭ suntŭ interpretate în sensŭ fórte greşitŭ din partea unorŭ membri ai clerului nostru. Fóia bisericéscă din Blaşiu, de esemplu, mai de multe orĭ ni-a făcutŭ imputarea, că ne ingerămŭ în afacerĭ carĭ nu se ţinŭ de noi, că esprimămŭ verdicte asupra unorŭ cestiunĭ, despre carĭ nu suntemŭ chiămaţĭ a judeca, ba cu unŭ felŭ de scandalisare spune, că noi chiar şi pe Episcopĭ i-amŭ tracta ca pe nisce subordinaţĭ ai noştri, şi altele asemenea.

Urmarea este, că astăḑĭ chiar şi în sînulŭ clerului nostru ruralŭ vedemŭ, că au începutŭ a se ivi unele tendinţe, de-a se lăpĕda de sarcina rĕsponsabilităţii înaintea pressei nóstre naţionale, de-a ne denega dreptulŭ de-a critica şi de-a judeca asupra faptelorŭ lorŭ şi de-a se acoperi aşa ḑicĕndsub mantaua unei inviolabilităţĭ faţă de toţĭ aceia, carĭ nu facŭ parte dintre mai marii lorŭ nemijlociţĭ.

Mergĕndŭ înainte pe calea acésta, orĭ cine póte sĕ-şĭ închipuéscă fatalele resultate, ce le póte avé o astfelŭ de pornire pentru viitorulŭ nostru naţionalŭ.

Décă până aci s'a pututŭ ţiné în sînulŭ poporului nostru o anumită solidaritate faţă de causele naţionale, acésta este a se datori în prima liniă stimei adêncŭ înrădĕcinate în inima poporului nostru faţă de pressa naţională română. Ce se va întêmpla însĕ, când acéstă stimă va dispăré? Ce se va întêmpla, când fiă-care va lucra după cum îi vine mai uşorŭ, când ómenii noştri nu se vorŭ simţi rĕsponsabilĭ pentru faptele lorŭ înaintea pressei nóstre naţionale şi când ocrotirea la spatele vre-unei foi românescĭ, care nicĭ n'a avutŭ curagiulŭ de-a se declara pentru programulŭ nostru naţionalŭ, şi-o va crede de ajunsŭ pentru de-a puté trece de Românŭ bunŭ şi cinstitŭ? Mai puté-va fi óre atuncĭ vorba de solidaritate naţională?

Nu credemŭ sĕ pótă cineva mâna mai bine apa pe móra contrarilorŭ noştri, decâtŭ umblândŭ sĕ discrediteze înaintea poporului pressa nóstră naţională şi învĕţându-lŭ a umbla sĕ se lapede de rĕsponsabilitate înaintea ei.

Dér a se lăpĕda de o asemenea rĕsponsabilitate nicĭ că este cu putinţă. Pressa naţională la noi, ca şi la tóte celelalte popóre, represintă principiulŭ naţionalŭ, faţă cu care datóre este a se supune tótă suflarea românéscă. Orĭ cine s'ar păré, că într'o privinţă orĭ alta se abate din calea acestui principiu, pressa are prin urmare nu numai dreptulŭ, dér şi datorinţa de a-lŭ critica, de a-lŭ interpela şi de a-lŭ trage la rĕspundere. Aicĭ apoi nu se póte face deosebire de posiţia socială a nimĕnui, deórece principiulŭ nu cunósce asemenea deosebire.

Este prin urmare o mare şi neiertată greşélă de a crede, că unulŭ orĭ altulŭ dintre ai noştri ar puté sĕ se subtragă dela responsabilitatea, ce o are înaintea pressei naţionale, prin o condamnabilă desconsiderare a aceleia.

Cu atâtŭ mai vîrtosŭ nu potŭ fi permise asemenea tendinţe periculóse tocmai din partea clerului, care prin posiţia sa stă în serviciulŭ directŭ alŭ poporului şi prin urmare are cu atâtŭ mai mare datorinţă de a stima şi profesa principiulŭ naţionalŭ alŭ acelui, representatŭ în pressa nóstră naţională.

Nicĭ raporturile între clerŭ şi poporŭ nu suntŭ a se înţelege aşa, ca şi cum preoţii n'arŭ avé sĕ pórte nicĭ o rĕspundere înaintea mirenilor, şi că orĭ ce controlare a lorŭ din partea acestora ar fi o ingerinţă neiertată,—o ingerinţă, ce numai preoţilorŭ li-s'ar puté permite. Preoţii stau în serviciulŭ bisericei, ér biserica o formézá credincioşii. Cine ar puté susţiné dér, că credincioşii sĕ nu aibă dreptŭ de-a trage la rĕspundere pe cei ce se află în serviciulŭ lorŭ?

Orĭ din ce punctŭ de vedere aşa-déră, tendinţa unora de-a se subtrage de sub responsabilitate înaintea pressei nóstre naţionale este o greşélă neiertată, care în consecinţele sale póte sĕ ducă la nisce urmărĭ atâtŭ de triste pentru viitorulŭ nostru naţionalŭ, încâtŭ astăḑĭ nicĭ prevedé nu se potŭ.

CRONICA POLITICA.

— 28 Ianuarie.

Din Roma se telegrafiază, că în şedinţa camerei dela 7 Februarie n. deputatulŭ *Cirmeni* a interpelatŭ guvernulŭ asupra vorbiri, ce-a ţinut'o cancelarulŭ germanŭ Caprivi în comisiunea militară a Reichstagului, în care a fostŭ vorba de **tripla alianţă**. Ministrulŭ de esterne *Brin* a rĕspunsŭ, că cancelarulŭ germanŭ a declaratŭ, că, importanţa triplei alianţe nime n'a sciutŭ s'o preţuéscă mai tare decâtŭ dênsulŭ. Elŭ s'a nisuitŭ totdéuna a face o politică acomodată de a se susţiné tripla alianţă, Proiectulŭ militarŭ nu s'a făcutŭ pentru că dóră n'ar avé încredere în alianţă, orĭ în puterea militară. Germania nu se teme, că alianţa se va puté strica curêndŭ, voesce însĕ cu tóte acestea sĕ dispună de-o armată considerabilă. — De altă parte însĕ „Standard“ din Londra scrie unŭ articulŭ în care arată, că apropierea Germaniei de Rusia însémnă *slăbirea triplei alianţe.*

*

O telegramă din Belgradŭ aduce scirea, că pressa de acolo discută cu multŭ interesŭ **visita principelui bulgarŭ** la curtea din Viena, dându-i o deosebită importanţă politică. Numitele foi susţinŭ, că principele bulgarŭ n'a mersŭ la Viena numai cu gândŭ de însurăţeniă, ci pentru ca sĕ facă paşĭ serioşĭ spre a fi recunoscutŭ. Totŭ în legătură cu acésta se aduce şi visita ce o va face principele bulgarŭ la curtea din Constantinopole. Se susţine, că Austro-Ungaria şi Turcia vréu sĕ procédă în comunŭ la recunóscerea lui, la carĭ s'ar mai alătura Anglia şi Italia. Germania deocamdată rĕmâne pasivă, dincontră Rusia şi Francia vorŭ protesta, luândŭ de motivŭ vătĕmarea, artic.3 din tratatulŭ dela Berlinŭ. Numita telegramă mai spune, că Sĕrbia s'ar bucura de independenţa vecinei sale Bulgaria.

Situaţia politică în Ungaria.

„Budapesti Hirlap“ dela 7 Februarie publică unŭ articulŭ intitulatŭ „Situaţiunea“, care merită a i da o mai de aprópe atenţiune. Estragemŭ părţile mai remarcabile din acestŭ articulŭ.

Noulŭ ministru pe lângă persóna Maj. Sale îşĭ începe cariera între prospecte nu dintre cele mai favorabile. Prima lui acţiune delicată a suferitŭ unŭ straşnicŭ fiasco, a cărui umbră s'a vĕḑutŭ Sâmbăta trecută pe faţa, de obiceiu senină, a lui Weckerle. Rosele de pe obrajii tênĕrului ministru preşedinte au fostŭ rupte de unŭ fórte mare blamagiu...

In genere ḑisŭ, Weckerle începe a pierde orĭ-ce lustru alŭ sincerităţii şi bunăvoinţei, care s'au vĕḑutŭ până acuma la elŭ. De unŭ timpŭ încóce partidele oposiţionale aflară, că ministrulŭ preşedinte işĭ face jocŭ din ele, dér aḑĭ e neîndoiosŭ, că aceste partide se vorŭ treḑi din visulŭ în care Weckerle strălucea în lumina politicului francŭ.

Inainte de mergerea lui Weckerle la Viena mai multĭ politicĭ oposiţionalĭ s'au declaratŭ, că elŭ merge, pentru ca sĕ lămuréscă actuala situaţiă şi ţinta lui principală e, ca sĕ facă paşĭ prealabili la Maj. Sa pentru fusiunea cu partida

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Căsĕtoria în familia Bonaparte.*)

Se scie, că *Lucian* în tinereţea sa a fostŭ cuprinsŭ de aceleaşĭ idei revoluţionare, ca şi fratele sĕu *Napoleon Bonaparte.* Elŭ fusese numitŭ încă de timpuriu în administraţia armatei din Alpii de mare, ca administratorŭ de magazine. Atuncĭ se desvoltară tóte pasiunile, carĭ 'lŭ predomniră în totŭ decursulŭ vieţei sale. Infocatŭ, vioiu, veselŭ, aplecatŭ la iubire şi cu unŭ temperamentŭ furtunosŭ, în curêndŭ se dede când în amorŭ cu femeile, când în zelulŭ patrioticŭ; în fiă-care ḑi era pe tribuna oratorilorŭ poporalĭ din St. Maximin, unŭ orăşelŭ între Toulon şi Antibes. In sfera acésta de ocupaţiune neliniştită făcea elŭ şi micĭ poesii. Elŭ se ţinea pe sine de oratorŭ şi poetŭ.

Ca administratorŭ de magazine venì în atingere cu familia Boyer, ómenĭ cinstiţĭ, care avea şi avere bunicică. Domnulŭ Boyer ţinea unŭ felŭ de ospătăriă şi avea doi copii: unŭ fiiorŭ şi o fată. Acésta din urmă, numită *Cristina*, avea o faţă atrăgĕtóre, o blândeţe engleséscă; dér era fricósă şi sfiiciósă. Lucianŭ fù bine primitŭ în casă, iubì pe Cristina şi fù şi iubitŭ de dênsa. Acéstă legătură nu puté sĕ nu fiă observată în miculŭ oraşŭ. Când odată Lucian vorbea cu mare vervă şi focŭ de pe tribună de egalitate, 'lŭ agrăi cinstitulŭ Boyer, care totdéuna era printre admiratorii sĕi: „Ai doveditŭ fórte bine egalitatea; ei, décă suntemŭ cu toţii egalĭ, de ce nu iai în căsĕtoriă pe fiica mea? Tu îi facĭ curte şi prin acésta îi stricĭ. Décă escĭ omŭ cinstitŭ, atuncĭ nu trebue sĕ mai trăgănezĭ.“ Agrăirea acésta, ţinută înaintea atâtorŭ patrioţĭ, 'lŭ aduse pe Lucian în mare perplesitate, dér sciu sĕ-şĭ susţină reputaţiunea şi sĕ predice odată şi cu pilde. Elŭ luà mâna lui Boyer, o strînse cu francheţă şi ḑise: „Ei bine, voiu lua pe fiica ta în căsĕtoriă!“

Şi elŭ se ţinù de cuvêntŭ. Scurtă vreme după convorbirea sa cu Boyer călători la Paris, acolo făcù sĕ fiă numitŭ ca comisarŭ de rĕsboiu, se întórse la St. Maximin şi se căsĕtori, fiă de fidelitate faţă de promisiunea dată, fiă din fidelitate faţă de amorulŭ sĕu, cu fata ospătarului Boyer, cu tótă împotrivirea din partea familiei sale. Acésta împotrivire se basa mai multŭ pe uşurinţa, ca unŭ tênĕrŭ abia de 21 de anĭ, sĕ se căsĕtoréscă, decâtŭ pe meselianţă.

Revoluţiunea schimbase deja moravurile şi obiceiurile şi făcù sĕ dispară deosebirea între classele societăţii; afară de aceea şi reputaţia d-rei Boyer era fără pată. Fiicele madamei Lătiţia nu se prea îndeletniceau a observa deosebirile de classă. Cea mai mare se măritase fără de veste după unŭ oficerŭ, cea mai tênĕră primea în publicŭ omagiile adjutantului Leclerc, care pe atuncĭ era comandantulŭ pieţii Marsilia. Lucian însĕ se ocupa cu educaţiunea soţiei sale şi în scurtŭ timpŭ fù ea în stare sĕ apară cu bună cuviinţă în mijloculŭ nouei sale familii. Ea era însĕ tristă, palidă şi nu prea sănĕtósă. Ea muri în Paris în a. 1801 şi lăsà două fiice: Charlotte şi Cristine, pe carĭ Lucian le puse pe aceeaşĭ tréptă cu copii sĕi din a doua căsĕtoriă.

Trecură anĭ. Intre Lucian şi împărătesculŭ sĕu frate sĕ iviră neînţelegerĭ. Lucian trăia în Roma. Pe la anulŭ 1810 'i se spuse sĕ-şĭ trimită pe fiica cea mai mare din prima căsĕtoriă, la Paris. Aicĭ în curêndŭ se vorbi despre o căsĕtoriă. Lucian nu ḑicea nimicŭ, dér spera.

Acéstă căsĕtoriă nu pĕrea, a fi nepolitică. Francia, care se făcù temută în Europa, şi care făcù de trei orĭ sĕ tremure Austria, nu avea lipsă de legăturĭ familiare cu principi domnitorĭ. Impĕratulŭ Napoleon scia, că acelŭ monarchŭ, pe care-lŭ va sili sĕ-i fiă socru, nu o va face acésta de bună voiă, ci cedêndŭ forţei împrejurărilorŭ.

Se mai lăţise svonulŭ, că însu-şĭ împĕratulŭ Napoleon va lua în căsĕtoriă pe Charlotta, dér acestŭ proiectŭ se isbi de mândria cuceritorului lumei. Se vorbea despre o ducesă de Rusia, de o princesă de sânge regalŭ de Saxonia, şi apoi érăşĭ despre o archiducesă de Aus-

*) Din memoriile prinţului de Canino (Lucian Bonaparte) şi după alte isvóre.

lui Apponyi. Ba elŭ chiar a datŭ se înţelégă şefilorŭ respectivei partide, că guvernulŭ recunósce necesitatea fusiunei, dér singura piedecă e Desideriu Szilagyi, ceea ce se póte delătura.

Acésta însĕ n'a fostŭ decâtŭ o apucătură pentru a seduce oposiţia. Scopulŭ ministrului preşedinte n'a fostŭ, ca sĕ mijlocéscă fusiunea, ci ca sĕ induplece pe Maj. Sa *sĕ vină în Budapesta*, ér prin acésta sĕ se evite descompunerea partidei liberale. Situaţia în partida liberală este de-aşa natură, încâtŭ, în disperaţiunea lui, guvernulŭ a gânditŭ, că numai aşa sĕ póte evita o descompunere, décă regele vine la Budapesta, unde va da prânḑurĭ la carĭ vorŭ fi invitaţĭ şi malcontenţii, carĭ se vorŭ mai muia la surisulŭ de graţiă alŭ regelui.

Pentru pregătirea căilorŭ acestora a însărcinatŭ guvernulŭ pe contele Ludovicŭ Tisza. Majestatea Sa însĕ a primitŭ cu răcélă dorinţa esprimată, ér când Weckerle a mersŭ la elŭ, a statŭ cu totulŭ în faţa unui pasŭ nesigurŭ. In totŭ decursulŭ lungei audienţe Maj. Sa n'a reflectatŭ nicĭ c'unŭ cuvêntŭ la călĕtoria sa spre Budapesta, aşa că Weckerle însu şĭ s'a vĕḑutŭ nevoitŭ a o aminti. Regele însĕ rĕspunse pe ocolite şi *a respinsŭ astfelŭ dorinţa guvernului.*

Indată după acésta miniştri Weckerle, Tisza, Kalnoky şi Kallay au ţinutŭ o conferenţă confidenţială în care — sciindu-se, că regele nu e supĕratŭ pentru afacerea Hentzi (??) séu pentru alte asemenea, ci pentrucă l'au încurcatŭ în căsĕtoria civilă — au aflatŭ de bine sĕ caute după o cale, care în direcţia acésta ar influinţa plăcutŭ asupra Maj. Sale. Din causa acésta contelui Tisza i-au datŭ o misiune, cu care guvernulŭ s'a blamatŭ. Regele n'a voitŭ sĕ fiă folosită persóna sa în certele interne ale partidei guvernamentale, şi a refusatŭ venirea lui la Budapesta...

Totŭ „Budapesti Hirlap“ dela 7 Februarie aduce următórea scire:

Contele Geza Sazpary s'a dusŭ nu de multŭ la contele Kalnoky şi l'a întrebatŭ asupra satuaţiunei. Kalnoky a rĕspunsŭ.

— Wekerle trebue ţinutŭ încă câtva timpŭ, căcĭ altmintrelea vine după elŭ unŭ omŭ pe care *nici tu, nici eu nu lŭ dorimŭ.*

Omulŭ acesta nu este altulŭ decâtŭ ministrulŭ comunŭ de finanţe Kallay. Preşedinţia ministerială a lui Kallay de multe-orĭ a mai venitŭ în conbinaţiă, deşi elŭ numai la porunca expresă a Maj. Sale ar fi aplicatŭ sĕ ia conducerea cârmei. In interesulŭ acesteia însĕ în timpulŭ din urmă se vorbesce fórte multŭ despre acésta în mai multe cercurĭ politice. La iniţiativa *baronului Husar Karoly* mai mulţĭ magnaţĭ din Ardélŭ au ţinutŭ unŭ conventiculŭ în care s'a discutatŭ, că între împrejurările de faţă numai Kallay ar puté sĕ ajute printr'unŭ regimŭ *aulticŭ radicalŭ*, care singurŭ ar fi potrivitŭ pentru a se face ordine..

SCIRILE ḐILEI.

— 28 Ianuarie

Turbarea şovinismului. Cetimŭ în foile unguresci, că juriulŭ de „onóre,“ care a fostŭ însărcinatŭ cu aducerea „verdictului“ asupra acelorŭ studenţĭ universitarĭ românĭ, carĭ din incidentulŭ procesului-Lucaciu au fostŭ de faţă şi s'au fotografiatŭ împreună cu ceilalţĭ Românĭ, carĭ se aflau la Debreţinŭ — s'a pronunţatŭ. Corpulŭ profesoralŭ a aprobatŭ „judecata“ adusă, însĕ pe lângă órecare „uşurare“. In virtutea acestei judecăţĭ tinĕrului juristŭ Alexandru *Popă* 'i s'a datŭ *consilium abeundi* pe lângă adausulŭ, că pe viitorŭ nu va mai fi primitŭ între ascultătorii dela academia. Tinerii *Urdea* şi *Boţa* suntŭ eschişĭ din tóte societăţile colegiului. Corpulŭ profesoralŭ apoi a înfruntatŭ *forte aspru* atâtŭ pe aceştĭ doi, câtŭ şi pe iuristulŭ Mălaiu, când s'a publicatŭ sentinţa. — Ruşine pentru asttelŭ de sĕlbatice porniri asiatice.

—x—

D-lŭ Ionelŭ Grădişteanu a fostŭ alesŭ deputatŭ la Rĕmniculŭ săratŭ Duminecă cu ocasia alegerilorŭ suplementare. D sa nu aparţine nicĭ partidei guvernului, nicĭ partidelorŭ din oposiţiă, ci este independentŭ. D-lŭ Ionelŭ Grădişteanu este bine cunoscutŭ şi la noi, ca unulŭ din cei mai distinşĭ apĕrătorĭ ai causei Românilorŭ asupriţĭ.

—x—

Spre sciinţă. Suntemŭ rugaţĭ a aduce la cunoscinţa publicului românŭ, că eventualele felicitărĭ, cu ocasiunea jubileului distinsului profesorŭ dela universitatea din Pesta, d lŭ *Alexandru Romanŭ*, suntŭ a se adresa d-lui Elia Cristea (Matyas utcza 10) încâtŭ e cu putinţă înainte de banchetŭ.

—x—

Jubileulŭ Papei Cu privire la jubileulŭ Papei se scrie următórele: Ambasadorii Franciei, Austriei, Portugaliei şi alŭ Spaniei, care trebue sĕ soséscă, precum şi ministrulŭ Bavariei. au primitŭ scrisorĭ speciale de acreditare cu însărcinare de a felicita pe Papa cu ocasia jubileului sĕu. Familiile regale ale Sacsoniei şi Belgiei vorŭ trimite misiunĭ speciale. „Osservatore Romano“ declară, că misiunea generalului Loe se mărginesce la unŭ actŭ de curtenire din partea împĕratului Wilhelm către Papa.

—x—

Postulŭ de poeta laureatus desfiinţatŭ. Se scrie din Londra: Postulŭ de poetŭ laureatŭ alŭ Engliterei nu se va mai ocupa. Pe când toţĭ versificatorii regatului ambiţionéză şi şĭ disputŭ succesiunea rĕposatului lord Tennyson, la postulŭ de poetŭ oficialŭ, d. Gladstone a hotărîtŭ sĕ nu-lŭ acorde nimĕnui. Intrebatŭ la parlamentŭ asupra numelui poetului, pe care ar fi sĕ-lŭ propună reginei pentru ca sĕ reia lira oficială, a declaratŭ, ca nu va propune pe nicĭ unulŭ. Va fi cu o gloriă mai multŭ pentru memoria lordului Tennyson, d'a fi socotitŭ cu neputinţă de înlocuitŭ. In totŭ casulŭ însĕ éstă desfiinţatŭ unŭ postŭ literarŭ, care esistă de atâta vreme în Englitera.

„Raportulŭ comisiunei bugetare.“

Sub titlulŭ acesta „Gazeta Bucovinei“ scrie următórele:

„*Raportulŭ comisiunii bugetare*“ despre resoluţiunea propusă de deputatulŭ Dr. *Ţurcanŭ* şi sprijinită în comisiunea budgetară de deputatulŭ *Lupulŭ*, privitóre la crearea unei şcolĭ superióre pentru fete gr. or. din fondulŭ religionarŭ gr. or. din Bucovina: „Resoluţiunea deputatului Dr. Ţurcanŭ la capitolulŭ IX. tit. 16 este: Guvernulŭ c. r. este provocatŭ de a urgia, după putinţă, pertractările referitóre la activarea unei şcolĭ superióre gr. or. de fete în Cernăuţĭ şi în casŭ décă mijlócele fondului gr. or. bucovinénŭ nu ar ajunge pentru acoperirea tuturorŭ cheltuielilorŭ, de a mai adauge din mijlócele statului suma necesară pentru activarea neîntârḑiată a acestui institutŭ şi de a pune acéstă sumă în bugetulŭ statului pentru anulŭ 1893.“ Din partea guvernului c. r. s'au raportatŭ următórele despre acéstă şcólă superióră gr. or. de fete în Cernăuţĭ:

In şedinţa camerei deputaţilorŭ dela 6 Noemvre 189,1 ministrulŭ de culte a espusŭ deja motivele, carĭ vorbescŭ în contra înfiinţărei unei şcóle superióre gr. or. de fete în Cernăuţĭ. Pe lângă cele raportate atuncĭ ar mai fi de adausŭ cumcă consiliulŭ şcolarŭ alŭ ţĕrii s'a pronunţatŭ în contra înfiinţărei unui asemenea institutŭ. Din causa acésta, prin emisulŭ ministerului de culte dela 6 Ianuarie 1892, nr. 21,013, crearea şcólei a fostŭ refusată. Deórece însĕ tocmai acelŭ membru alŭ consiliului şcolarŭ alŭ ţĕrii, care e de religiunea gr. or. s'a intrepusŭ pentru crearea acestei şcolĭ şi a susţinutŭ de necesară crearea unei şcolĭ primare pentru fetele gr. or. în Cernăuţĭ, guvernulŭ c. r. alŭ ţĕrii a fostŭ provocatŭ ca — în casŭ décă comuna Cernăuţĭ *nu ar puté sĕ corĕspundă* datorinţelorŭ sale, de a înfiinţa numĕrulŭ necesarŭ de şcolĭ primare — sĕ-şĭ esprime părerea în chestia eventualei creărĭ a unei şcóle primare de fete gr. or. pe spesele fondului gr. or. religionarŭ.

Din raportulŭ, care a fostŭ înaintatŭ resultă însĕ, că prin numĕrulŭ esistentŭ de şcóle primare în Cernăuţĭ, lipsei instrucţiunii publice nu este deplinŭ satisfăcutŭ, mai alesŭ ce privesce instrucţiunea copilelorŭ gr. or.; o lipsă adevĕrată însĕ se manifestéză numai în suburbii; dér şi acolo s'au întreprinsŭ paşii necesarĭ pentru lărgirea şcolilorŭ. In anulŭ 1892 (93) în centrulŭ oraşului a fostŭ deschisă o nouă şcólă de patru clase, care în puţinĭ anĭ va trebui lărgită. Atuncĭ va fi locŭ pentru toţĭ copiiĭ apţĭ pentru şcólă şi legile referitóre la cercetarea şcólelorŭ primare se vorŭ puté pe deplinŭ realisa

In vederea celorŭ înşirate, guvernulŭ c. r. alŭ ţĕrii şĭ-a datŭ părerea în contra activării unei aşa de costisătóre şcolĭ de fete gr. or., care pe lângă tóte aceste ar mai trebui sĕ satisfacă şi *cererilorŭ Rutenilorŭ.*

Lipsei pentru o cultură mai înaltă a fetelorŭ gr. or. satisface şcóla superióră pentru fete, susţinută de comună; ér lipsei pentru instrucţiunea specială în limba românéscă, cursulŭ pentru limba românéscă, înfiinţatŭ din partea „*Societăţii Dómnelorŭ române.*“ Unei cererĭ eventuale pentru subvenţionarea acestui cursŭ, din mijlócele fondului gr. or., administraţiunea instrucţiunii publice nu s'ar opune şi este aplicată a lua după câţĭva anĭ érăşĭ în considerare chestia creării unei şcóle superióre gr. or. pentru fete. Acésta din causă, că până atuncĭ referinţele organisării instrucţiunii elementare din Cernăuţĭ vorŭ fi regulate; ér mai alesŭ din causă, că fondulŭ gr. or. bucovinénŭ în anii 1883 şi 1893 va avé cheltuielĭ însemnate cu diferite zidirĭ, carĭ nu permitŭ a'lŭ mai însărcina chiar în acestŭ anŭ şi cu spesele cele marĭ, ce le recere realisarea creării nisuite a unei asemenea şcolĭ. Se înţelege însĕ de sine, că atuncĭ *vorŭ trebui considerate. pe câtŭ se póte de egalŭ, amêndouĕ naţionalităţile de confesiunea gr. or.* De aceea comisiunea bugetară face propunerea următóre: „Inalta casă binevoiéscă a decide: Guvernulŭ c. r. este provocatŭ a întreprinde imediatŭ crearea unei şcolĭ superióre de fete în Cernăuţĭ, décă mijlócele fondului gr. or. vorŭ sta la disposiţiă.“

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

De sub póla Meseşului Sĕlagian, 3 Febr. 1893

Onorată Redacţiune! Astăḑĭ pentru poporulŭ românŭ singurŭ unŭ terenŭ ne mai stă deschisŭ. pe care ne putemŭ valora încă neîmpedecaţĭ forţele fisice şi morale, şi unde bărbaţii chiămaţĭ ai naţiunei, bărbaţii devotaţĭ pentru promovarea intereselorŭ scumpei nóstre naţiunĭ, îşĭ potŭ direge şi aplana afacerile fără ingerinţa acelora ce cu ochĭ poncişĭ se uită spre totŭ ce pórtă numele de „bunŭ românescŭ“, fiă acela moralŭ, fiă materialŭ.

Inţelegŭ aicĭ „*Institutele de creditŭ*“ românescĭ, înfiinţate în timpurile nóstre, la stăruinţa bărbaţilorŭ de bunŭ sêmţŭ românescŭ, mai în tóte ţinuturile locuite în maioritate de Românĭ. Unŭ semnŭ acesta, că Românulŭ, avêndŭ conducĕtorĭ bravĭ, unindu şĭ puterile. póte face multe lucrurĭ bune şi salutare, décă voiesce, numai câtŭ că are lipsă de stimulare şi impulsŭ, ce trebue sĕ-i vină din partea acelorŭ conducĕtorĭ, ce nu numai cu gura se geréză a fi apĕrătorii şi povăţuitorii poporului, ci în faptă dau dovedĭ palpabile despre desinteresarea, zelulŭ şi onórea faţă de promovarea intereselorŭ bine pricepute ale poporului românŭ.

Cine dintre Românĭ nu cunósce avêntulŭ. fiă materialŭ, fiă moralŭ, ce „*Institutele nóstre de creditŭ şi economii*“ l'au produsŭ în sînulŭ poporului românŭ? Poporulŭ românŭ aḑĭ, par'că e fălosŭ, că nu mai umblă cerşindŭ creditŭ dela graţia străinului, care şĭ scia bate numai jocŭ de biéta opincă românéscă, ci merge la domnii din neamulŭ şi sângele sĕu, pentru-ca sĕ céră mângăere şi uşurare în nĕcazurile şi lipsele vieţei sale!

Şi Institutele nóstre de creditŭ, pretutindenea se bucură de încrederea şi dragostea poporului nostru românescŭ, sciindŭ, că acolo în Institutŭ se întâlnesce de ordinarŭ cu flamura inteligintei nóstre române, acolo póte elŭ sĕ schimbe 2—3 cuvinte în limba sa dulce cu bărbaţii cei mai zeloşĭ, cu fii cei mai intrepiḑĭ pentru promovarea binelui de obşte alŭ Românului.

Dreptŭ aceea în biroulŭ şi „*Direcţiunea Institutelorŭ nóstre de creditŭ*“, trebue şi e necesitate imperativă, ca sĕ figureze numai şi numai bărbaţĭ probaţĭ în caracterulŭ lorŭ naţionalŭ, bărbaţĭ cu trecutŭ naţionalŭ, şi nu renegaţĭ făcuţĭ Românĭ *numai de dragulŭ banului*; acésta e o cestiune momentuósă, ce la începutulŭ unui altŭ anŭ nou de gestiune, trebue sĕ preocupe atenţiunea bărbaţilorŭ şi factorilorŭ competenţĭ în conducerea destinelorŭ „Institutelorŭ nóstre de creditŭ“ naţionale.

In ţinutulŭ nostru Sĕlăgeanŭ, care mĕ preocupă în acéstă afacere, încă avemŭ, graţiă vre-o câtorva bărbaţĭ binemeritaţĭ de naţiune, Institututulŭ de creditŭ şi economii „*Silvania*“, cu locuinţa în Şimleu, în fruntea căruia, ca directorŭ esecutivŭ, se află d-lŭ *A. Cosma*, unŭ bărbatŭ pre câtŭ de laboriosŭ, pe atâtŭ de circumspectŭ. Acestŭ Institutŭ prin tinderea de credite de totŭ soiulŭ, dă mână de ajutorŭ de-o potrivă cărturarului şi plugarului românŭ.

Pe lângă serviciile sale marĭ „Silvania“ are unŭ meritŭ deosebitŭ pentru Românii Sĕlăgenĭ, cu deosebire prin acea, că din profitulŭ curatŭ în totŭ anulŭ distribue o sumă însemnată spre scopurĭ filantropice, în specie pentru şcóle şi bisericĭ sĕrace, pentru care faptă nobilă merită tótă lauda. Ne nutresce firma speranţă, că ea şi éstŭ timpŭ din profitulŭ sĕu curatŭ va împărţi ajutóre de lipsă multorŭ bisericĭ şi şcóle lipsite, mai cu

---

tria. Napoleon însuşĭ împărtăşi acéstă căsĕtoriă consiliului sĕu secretŭ....

In timpulŭ acela fû presentată la curte Charlotta, căreia îi strălucise odinióră coróna împărătéscă.

Napoleon nu prea avea reputaţiunea de a fi galantŭ faţă de femei. La prima întêlnire Charlotta îngenunchià înaintea împĕratului, care îi ḑise în modŭ amicalŭ: „Ridică-te princesă! Imbrăţişéză pe unchiulŭ tĕu!“ Prin urmare fû recunoscută. Dér primirea acésta amicală nu avù lungă durată...

Charlotta purta unŭ memoriu ḑilnicŭ, despre cum era tractată la curte, unŭ memoriu, care nu prea era măgulitorŭ faţă de împĕratulŭ...

Intr'o bună diminéţă se cetea în „*Moniteur*“, că regele Ferdinand de Spania umblă, ca sĕ capete titlulŭ de fiiu adoptivŭ a lui Napoleon Bonaparte. Pentru ca sĕ capete acestŭ titlu, elŭ cerea mâna principesei Lucian. Dér când tatălŭ ei auḑi despre acestŭ planŭ nu se învoi. Etă ce scrise dênsulŭ lui Napoleon: „Nu, nicĭ odată nu mĕ voi învoi, sĕ jertfescŭ copiiĭ mei pentru politica D-tale“.

Napoleon se gândi după aceea sĕ căsĕtoréscă pe d-şóra Lucian după marele duce de Würzburg. Acesta însĕ nu-i plăcù tinerei domnişóre. Tatălŭ ei i scrise lui Napoleon: „Dă-mĭ fiica mea înapoi, căcĭ la din contră o voi lua cu puterea“. Napoleon, din causa acésta. o depărtà dela curte, în timpŭ de 24 de óre. Lucianŭ primì cu lacrămĭ de bucuriă pe fiica lui.

Impărătésa Maria Luisa nu scia de certurile din familiă. Ruptura între fraţĭ fû inevitabiiă.

Charlotta însĕ gândea ca poetulŭ:

„Fiăcare norŭ, care ameninţă pămêntulŭ cu partea sa întunecósă, 'şĭ are partea sa luminósă.“

Ea se căsĕtori mai târḑiu cu principele Gabrielli şi după mórtea acestuia, cu unŭ medicŭ romanŭ. Ea murî în Roma în anulŭ 1865.

sémă acelora, carĭ pentru amestecul cu străinii, suntŭ espuse periculului de a-șĭ perde caracterulŭ naționalŭ.

De óre-ce însĕ am susținutŭ, că Institutele nóstre de creditŭ trebue sĕ fiă unŭ centru, unde sĕ se întrunéscă bărbații cei mai învĕpăiațĭ de dorulŭ înflorirei némului românescŭ:

Sĕ mĭ permită Onorata direcțiune a institutului „Silvania“ a o întreba — și acéstă întrebare i-o punŭ *în numele și din încredințarea mai multorŭ frațĭ de principiu* — că óre cuvine-se, ca unŭ domnŭ renegatŭ, cu numele *S. Angyal*, sĕ figureze în Direcțiunea institutului „Silvania“ și încă în calitate de vice-preşedinte? Ce merite are pentru institutŭ? Cu câte sute — din miile celea multe — a concursŭ la înființarea Institutului? La câte societățĭ culturale române s'a făcutŭ membru, contribuindŭ din miile *slórse din punga bieților Românĭ*, — ba remŭ câțĭva denarĭ pe séma acelorŭ societățĭ? Câte și ce felŭ de gazete românescĭ pórtă? Dér acasă în familiă cine nu scie, că Angyal *nu vorbesce limba românéscă*, ci numai silitŭ?!

Noi, carĭ privimŭ joculŭ de pe scenă numai din depărtare, de pe galeriă, nu ne putemŭ esplica nicĭ cum enigma, cum a rĕsăritŭ la cârma direcțiunei unui Institutŭ înființatŭ curatŭ numai din banĭ românescĭ, unŭ omŭ, carele acuma cu tóte că e la apusulŭ ḑilelorŭ sale, de când luptă Românii pentru drepturile lorŭ, nu l'a vĕḑutŭ nimenĭ sĕ se lupte în falanga națională, nicĭ ca conducĕtorŭ, nicĭ ca gregarŭ?

In anulŭ trecutŭ sciu, că-i votaserĕ pe lângă mărcile de presență, încă și unŭ onorarŭ frumosŭ; óre și pentru éstimpŭ sĕ i-se voteze acelui Domnŭ onorarŭ — carele, precum se aude, singurŭ numai pentru că n'a putută stórce dela Institutŭ pentru depunerile sale mai marĭ procente, decâtŭ cum dă „Silvania“ la alțĭ deponențĭ, *șĭ a ridicatŭ depunerile sale avute la „Silvania“ și le-a dusŭ la banca ungurésca* din Șimleu, fiind-că acolo dóră cu 1/4 de % capătă mai multŭ?!

Acuma judece On. Direcțiune și stimații d-nĭ acționarĭ, că mai póte avé acestŭ d-nŭ locŭ în Direcțiune? Séu sĕ fimŭ noi atâtŭ de săracĭ, ca sĕ nu avemŭ în Șimleu orĭ în jurulŭ Șimleului bărbațĭ mai competențĭ, Românĭ curațĭ la sufletŭ, și nu de cei cu unŭ banŭ în două pungĭ à la Angyal, ca sĕ-i punemŭ de membri în direcțiune? Mérgă Angyal și dirégă sórtea acelui institutŭ, unde îi este depusă comóra; că scrisŭ este: *„Unde se află comóra ta, acolo va fi și inima ta.“* **Românĭ făcuțĭ de dragulŭ dividendei și a tantiemelorŭ nu ne trebuescŭ!**

Acestea din incidentulŭ adunărei generale a acționarilorŭ, ce acusia se apropie; precum și pentru ca sĕ vadă on. Direcțiune, că persóna d-lui Angyal în direcțiune face resensŭ asupra acelora, carĭ se interesézǎ mai de aprópe de afacerile institutului „Silvania“, mĭ-am ținutŭ de datoriță a-le accentua.

Meseşanulŭ.

Intêmpinărĭ?

In N-rulŭ 284 din anulŭ trecutŭ alŭ foiei nóstre amŭ publicatŭ o corespondență din tractulŭ protopopescŭ alŭ Ernutului, în care se ḑisese între altele, că d-lŭ protopopŭ *Gerasimŭ* din Peirilaca română „a omorîtŭ de multŭ orĭ-ce progresŭ, orĭ-ce manifestare de viĕță culturală, socială și politică“ în poporulŭ de sub conducerea sa; „a lăsatŭ sĕ se nimicéscă tóte averile bisericescĭ și scolastice; de câte 7—8 anĭ suntŭ parochii cu rațiunĭ nerevĕḑute și neisprăvite etc. Chiarŭ și în Petrileca română, reședința protopopu'ui, o comună curatŭ română, biserica stă sĕ cadă, școla asemenea, ba peste 60 familii au trecutŭ la gr. or.“ etc.

La aceste iuvinurĭ, amŭ primitŭ în aceeașĭ ḑi de odată două întêmpinărĭ: una din partea d-lui protopopŭ Aronŭ Gerasimŭ, în mărime de o cólă, ér alta ni-o trimite d-lŭ notarŭ tractualŭ Nicolau Popŭ, după cum ḑice, „din încărcinarea preoțilorŭ din tractulŭ Ernutului“. Ambele întêmpinărĭ suntŭ scrise într'unŭ stilŭ fórte îngâmfatŭ, necuviincioşŭ, în parte chiar murdarŭ. De aceea nu vomŭ puté sĕ le publicămŭ, ci din mulțimea fraselorŭ cuprinse în ele vomŭ estrage urmĕtórele:

In întêmpinarea dintêiu, care s'ar păré a fi ceva mai obiectivă, d-lŭ protopopŭ Gerasimŭ se provócă la împrejurarea, că poporulŭ din tractulŭ d-sale e fórte săracŭ, parochiile cele mai multe abia numĕră câte 300 suflete, astfeliu școle și biserici de pétră nu a putută face, dér a făcutŭ unŭ numĕrŭ considerabilŭ de școle de lemnŭ, carĭ suntŭ în stare bună, precum în Acintișŭ, Beșineu, Bordŭ, Cerghidulŭ micŭ, Cipău, Cucerdea, Ernutŭ, Giulușŭ, Lăscudŭ, Ogra, Petrica, Șeulia. In vre-o 4 din acestea a înființatŭ și casă parochială. Mai în tóte parochiile ḑice că a înființatŭ magazine de bucate pentru ajutorarea bisericelorŭ și a școlelorŭ. Rațiunile averilorŭ bisericescĭ și școlastice le-a revĕḑutŭ tóte; o singură parochiă este ale cărei rațiunĭ nu le-a revĕḑutŭ de vre-o câțiva anĭ. Cerce corespondentulŭ și se va convinge, căcĭ d-lŭ protopopŭ Gerasimŭ „nu póte așterne rațiunile fiă-cărei parochii la „Gazeta Transilvaniei“. Tóte cele laite le declară de calumnii. Nicĭ cele susținute despre Petrilaca nu suntŭ adevĕrate: școla e ridicată numai de câțiva anĭ și e provĕḑută bine, ér biserica e reparată sub d-sa.

„Nu-i adevĕrŭ, că în Petrilaca au trecutŭ la neunire peste 60 familii, nu e adevĕrat, că poporulŭ a deschisŭ mănăstirea, ca sĕ între în ea ca preotŭ gr. or. Corespondentŭ, și *chiar și domnii dela „Gazeta“*, ar trebui sĕ scie, că așa ceva nu se póte întêmpla“ etc. — Acestea suntŭ cuvintele d-lui protopopŭ Ar. Gerasimŭ. Orĭ câtŭ de necăjitŭ însĕ ar fi d-sa, trebue sĕ i-o spunŭ, că pe câtŭ cunóscemŭ noi pe autorulŭ corespondenței din vorbă, nu putemŭ crede nicĭ de cum, că dóră scopulŭ lui ar fi fostŭ de a calumnia. Trebue că va fi avutŭ și elŭ ceva dreptate, căcĭ dóră numai din seninŭ nu putea sĕ atace cu atâta necruțare pe unŭ protopopŭ așa de zelosŭ și meritatŭ.

Mai curiósă este „întêmpinarea“ preoțilorŭ din tractulŭ Ernutului; acésta se estinde aprópe pe două cóle și se ḑice, că ar fi isvodită din sinodulŭ ținutŭ la 10 Ian. n. c. în Cipău. Dela începutŭ până la sfîrșitŭ, acestŭ actŭ memorabilŭ este plinŭ de terminĭ ca: „impertinență“, „mojicii, „săcăturĭ“, „pamflete murdare“, „anarchismŭ“ și alte atribute de acestea la adresa corespondentului și a scrierei sale. Din tótă întêmpinarea amŭ putută înțelege numai unŭ felŭ de insinuare de a întra în grația „Unirei“. Altŭ ceva nimicŭ.

Arbitragiu și pace.

(Urmare și fine).

De acéstă întrebare noi n'avemŭ a ne ocupa, de óre-ce nicĭ conferința interparlamentară nu s'a preocupatŭ. Guvernulŭ italianŭ, de atuncĭ până astăḑĭ n'a tratatŭ *de visionarĭ* pe ómenii de sciință, carĭ după Mancini, l'au împinsŭ mereu în direcțiunea moțiunei acelui vestitŭ profesorŭ de dreptŭ, ci din contră, i-au ascultatŭ tot-déuna cu bună voință, *precum constatŭ cu ferioire, că ne ascultațĭ și d-vóstrĕ* (aprobărĭ), și au lucratŭ energicŭ la realisarea umanitarelorŭ și generóselorŭ desiderate. Chiar în convențiunile nóstre de comerciu cu Italia *clausa arbitragiului* este cuprinsă. De ce o asemenea clausă nu s'ar puté pune și în alte tratate de convențiunĭ comerciale ale nóstre?

Conferința nóstră parlamentară a delegatŭ pe d-lŭ senatorŭ Lerescu și pe d-nii deputațĭ Ciuflea și Epureanu, pe lângă d-lŭ ministru Lahovary, ca sĕ aducă rugămintea celorŭ 80 de membrii ai secțiunei nóstre interparlamentare, de a nu perde din vedere inserțiunea clausei arbitragiului în convențiunile orĭ tratatele de comerciu, ce guvernulŭ românŭ este în ajunŭ de a încheia cu diverse state. Nu cunoscŭ resultatele dobêndite. Sunt autorisatŭ însĕ a arĕta guvernului nostru că numai încredințațĭ fiindŭ de bunăvoința cu care d-lŭ ministru de externe va asculta, va primi, și va cumpăni propunerea nóstră, membrii secțiunei parlamentare române s'au opritŭ, la rugăciunea mea, de a semna în adunarea lorŭ dela 11 Ianuarie declarațiunea presentată de unii membrii, că *subscriitorii ei nu vorŭ mai vota nicĭ unŭ tratatŭ* orĭ convențiune comercială de protecțiune industrială, literară artistică *în care nu se va cuprinde clausa arbitragiului*. Am fostŭ din cei carĭ au cerutŭ amânarea declarațiunei acesteia, pentru că nutrescŭ convingerea, că unŭ ministru luminatŭ și în deplină cunoscință de mișcarea ce se agită în jurulŭ conclusiilorŭ conferinței interparlamentare dela Berna, nu are nevoiă sĕ îi se forțeze mâna pentru a urmări ceea ce *póte fi în interesulŭ țĕrei* séu și numai ceea ce póte arĕta lumei, că România nu rĕmâne în dĕrĕtulŭ evoluțiunei culturale europene și că ea este gata a semna orĭ-ce conclusŭ alŭ sciinței, pe câtŭ timpŭ acela nu va aduce daună interesselorŭ statului românŭ.

Rĕspunsulŭ d-tră d-le ministru, ne va confirma în asemenea bună opiniune, cu atâtŭ mai lesne, că repetŭ, nu avemŭ de scopŭ a da acestei interpelărĭ o soluțiune concretă, regulamentară, nicĭ adică nu vomŭ cere d-lorŭ Senatorĭ unŭ votŭ de trimitere a unei moțiunĭ în studiulŭ secțiunilorŭ și nicĭ vre-unŭ votŭ în discordanță cu vederile guvernului.

Totŭ ce ambiționămŭ pe ḑiua de astăḑĭ, noi secțiunea parlamentară română, este sĕ facemŭ a se auḑi în acéstă incintă a marelui sfatŭ alŭ țĕrei române conclusiunile frumóse, umanitare și în totulŭ conciliate cu drepturile, cu independența statului românŭ, conclusiunile conferinței a patra interparlamentare de la Berna. Décă președintele puternicilorŭ state-unite Americane, Grant, unŭ sol datŭ vitézŭ, ḑicea în messagiulŭ sĕu de numai acum 20 de anĭ, că este gata a sprigini tóte stăruințele orĭ-cui de a se face inutile armatele pe uscatŭ și pe mare, cine-i mai interesatŭ de câtŭ unŭ poporŭ micŭ ca noi, la triumfulŭ păcei? Sĕ nu tratămŭ de visionarĭ pe cei carĭ lucréză la triumfulŭ ei! Sĕ nu ne credemŭ ómenĭ politicĭ pentru că nu vomŭ fi înțeleșĭ scopulŭ urmăritŭ de atâțĭ iluștrii bărbațĭ de statŭ, nu numai în congrese și conferințe interparlamentare, dér și în sinulŭ marelorŭ parlamente ale statelorŭ europene.

Cum? vomŭ trata de visionarĭ și utopiștĭ bărbațĭ iluștrii, ca cei carĭ compunŭ Conferința interparlamentară?

Cu conlucrătorĭ de valórea acestorŭ ilustrii bărbațĭ, *utopistŭ* nu este celŭ ce crede, că apropiată este soluțiunea la multe întrebărĭ de natură a mai împedeca sorțile rĕsboiului. Când rĕsboiulŭ nu mai este dela omŭ la omŭ, nicĭ dela castelŭ la castelŭ, ca în evulŭ mediu, nicĭ dură 100 de anĭ, nicĭ 30... de ce sĕ nu vedemŭ, că însĕșĭ îngreuiarea facerei de rĕsbóie, ne asigură treptata lui dispărere?

Orĭ câtŭ realisarea ideiei sĕ găsesce de îndepărtată, după părerea unora, ea merită tótă con-iderarea și solicitudinea guvernelorŭ, și noi credemŭ „în forța morală a umanitățeĭ și, în perseveranța voinței umane, punemŭ mijloculŭ de a realisa cea ce unora li-se pare o utopie“. Cine pătimesce de miopie în politică, nu póte vedea la depărtare cestiunile orĭ-câtŭ de marĭ, dér ele esistă și vinŭ mereu...

Nu așa va fi cu guvernulŭ românescŭ, care scie de câtŭ int-resŭ este pentru noi a ne apropia câtŭ mai multŭ de popórele conlocuitóre în peninsula Balcanică și cu dênsele împreună de Europa cultă. Clausa arbitragiului este o cetate a independenței nóstre. Rolulŭ ce Europa simte, că póte avé România în complicațiunile viitóre orientalĭ, l'a designatŭ în anulŭ trecutŭ însășĭ conferința interparlamentară din Berna, numindŭ pe unŭ românŭ membru în biuroulŭ sĕu stabilŭ din Berna, ca representantŭ nu numai alŭ Românieĭ, dér și alŭ Serbiei și alŭ Greciei. Acelŭ românŭ scie, că n'a meritatŭ asemenea onóre prin capacitatea sa, ci prin faptulŭ, că era unŭ bĕtrânŭ membru alŭ Senatului românŭ. Acelŭ membru vine astăḑĭ sĕ céră colegilorŭ sĕi din Senatŭ și guvernului, nu votulŭ unei moțiunĭ, ci unŭ semnŭ numai de aprobare, de consimțire sufletéscă cu dorințele umanitare, care găsescŭ astăḑĭ ecou în tóte parlamentele din Europa și carĭ pe tótă ḑiua tindŭ a deveni concrete prin legile și tratatele celorŭ mai marĭ și mai culte națiunĭ (aprobărĭ, mișcare).

Literatură.

A apărutŭ:

Ortografia limbei române, de *G. P. Parvulescu*, bacalaureatŭ în litere și sciințe, licențiatŭ în dreptŭ, advocatŭ etc. Têrgu-Jiu, 1892. — Scrierea acésta formézǎ unŭ frumosŭ volumŭ de 128 pagine în 8⁰ și se vinde cu prețulŭ de unŭ leu; e o carte fórte necesară pentru institutorĭ, învĕțătorĭ și în genere pentru toțĭ doritorii de a cunósce regulele ortografiei române. Ea va fi urmată în curêndŭ de unŭ manualŭ mai elementarŭ de 30—40 pagine pentru usulŭ specialŭ alŭ elevilorŭ din școlele primare, în care scopŭ ambele scrierĭ vorŭ fi supuse aprobărei ministeriale. D-nii profesorĭ, institutorĭ și învĕțătorĭ, carĭ vorŭ voi a introduce în clase, ca manualŭ didacticŭ, una séu alta din aceste două scrierĭ, după trebuință, suntŭ rugațĭ a arĕta d-lui autorŭ părerile d-lorŭ și numĕrulŭ de esemplare, pe carĭ arŭ puté conta, spre a regula în consecință tragerea unei nouĕ edițiunĭ, deórece desfacerea primei edițiunĭ este deja asigurată.

DIVERSE.

Mătasea regelui Solomonŭ. Unŭ incidentŭ judiciarŭ a atrasŭ atenția asupra unei mătăsĭ din Anglia fórte puținŭ cunoscută: „Mătasea regelui Solomonŭ“. Era o societate fórte numerósă ai cărei membri ḑiceau că suntŭ păḑitorii acestei mătăsĭ. O femeiă din cele mai oneste anume Sarah Turner, avêndŭ înaintea magistrațilorŭ spre a declara, că ea era, de doi anĭ, părăsită de bărbatulŭ sĕu, unŭ ex-cismarŭ, devenitŭ membru de frunte și păḑitorŭ alŭ mătăsei din cestiune Mai înainte de a'șĭ lăsa nevasta, acesta îi spusese, că primise unŭ mesagerŭ cerescŭ, care îlŭ vestea ca elŭ sĕ'șĭ părăséscă femeia și sĕ traéscă cu o altă femeiă. Puținŭ timpŭ după plecarea bărbatului fantasticŭ, unulŭ din prietinii sĕi, păḑitorŭ ca și elŭ alŭ mătăsei regelui Solomonŭ, se presentă la abandonata spre a'i anunța o nouă legătură: Elŭ primise veste printr'unŭ altŭ mesagerŭ cerescŭ sĕ înlocuéscă pe Turner, pe lângă femeia sa. Acésta, indignată, ia unŭ bastonŭ și administră o plóă de loviturĭ, carĭ avură de efectŭ, că obrasniculŭ membru o luă la fugă. Femeia apoi cită pe bărbatulŭ sĕu în judecată ca sĕ-i dea o pensiă alimentară. Judecătorii nu numai că'i deteră dreptate, dér mai rechemară și atenția poliției asupra „mătăsei regelui Solomonŭ“, care a fostŭ recunoscută imorală și contrară obiceiurilorŭ poporului englesŭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieței Brașovŭ

din 4 Februarie st. n 1893

Bancnote românesci	Cump.	9 48	Vĕnd.	9 52
Argintŭ românescŭ	„	9 45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.50	„	9.55
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 53	„	5 60
Ruble rusescĭ	„	.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 8 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.60
Renta de hârtiă 5%	— —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.75
dto argintŭ	102.75
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisune-	120 10
ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ croato-slavone	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de	
Bonurĭ rurale ungare	96.30
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140 50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	142 50
Renta de argintŭ austriacă	98.80
Renta de hârtiă austriacă	98.40
Renta de aurŭ austriacă	116.70
Losurĭ din 1860	—.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1000 —
Acțiunile băncei de creditŭ austr	371 25
Acțiunile băncei de creditŭ ungar	323.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 68
Napoleon-d'orĭ	9.62—
Mărcĭ 100 împ. germane	59.20—
Londra 10 Livres sterlinge	120.80

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 18 min. după am
Trenulŭ de persóne: 7 óre 23 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 13 min. după am.

Dela Brașovŭ la Ch.-Oșorheiu.

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 5 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 58 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 2 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 25 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 32 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 25 min. séra.

„Asociațiunea Riureana"

institutŭ de creditŭ și păstrare în Capolnocŭ-Mănășturŭ.

CONVOCARE.

P. St. acționarĭ ai institutului de creditŭ și păstrare „Riureana" se învită la

a II-a Adunare generală ordinară

care se va ține la 27 Februarie 1893 c. n. 9 óre din di în localitatea institutului, cu următorulŭ

PROGRAMŬ:

1. Raportulŭ direcțiunei despre resultatulŭ anului de gestiunea 1892.
2. Raportulŭ comitetului revisorŭ despre examinarea rațiunilorŭ și pe basa acestora pertractarea proiectului cu privire la împărțirea profitului curatŭ.
3. Absolvarea direcțiunei și comitetului revisorŭ, precum și statorirea soluțiunilorŭ.
4. Modificarea unorŭ §§-ĭ din statute.
5. Pertractarea proiectelorŭ insinuate la presidiu în înțelesulŭ §-lui 22 din statute.
6. Alegerea alorŭ 2 membrii pentru verificarea procesului verbalŭ alŭ adunării generalĭ.

Domnii acționarĭ, carĭ dorescŭ a participa la adunare, se facŭ atențĭ la prescrisele §§-ilorŭ 8 și 9 din statute

Capolnocŭ-Mănășturŭ, la 30 Ianuarie 1893 c. n.

Direcțiunea.

Închierea socotelelor

Asociațiunei „RIUREANA" institut de credit și de păstrare în C.-Mănăștur, pe anul 1892.

CONTUL BILANȚULUI.

Nr. cărții principale	ACTIVE	florinĭ	cr.	Nr. cărții principale	PASIVE	florinĭ	cr.
—	Cassa în numĕrarŭ	632	23	1	Deposit fructificător	5587	28
15	In cambii	11,417	87	3	„ de acții	214	46
16	In contracte	22,958	10	27	Capitalŭ socialŭ de acții	8800	—
20	Interese anticipate	207	93	5	Credit cambialŭ	18450	—
21	Mobiliarul	332	33	8	Fondulŭ de reservă	796	87
				18, 19	Interese transitóre	469	45
					Profitŭ curatŭ	1230	40
		35.548	46			35548	46

Contulŭ profitului și alŭ perderilorŭ.

Nr. cărții principale	EȘITE	florinĭ	cr.	Nr. cărții principale	INTRATE	florinĭ	cr.
2	*Interese* după depunerĭ spre fructificare	326	88	7	Penale	136	12
6	„ „ credit cambialŭ	941	41	10	Taxă de transcrierĭ	5	90
9	Tipăriturĭ	228	95	11	„ „ fundare	219	—
12	Diverse	213	83	12	Diverse	1107	68
17	Contribuție	155	08	13, 14,	Interese	2209	06
25	Salariul oficialilor	489	—	9	Tipăriturĭ	39	79
24	Comisarilor de zi	85	—				
26	Chiriă	47	—				
	Profitŭ curatŭ	1230	40				
		3717	55			3717	55

Mișcarea casei în anul 1892.

1.	Casa în numĕrarŭ	632.23
2.	Intrate	46,435.73
3.	Eșite	45,803.50
	Suma	92,871.46

Capolnocŭ-Mănășturŭ, la 31 Decemvre n. 1892.

Nicolau Avramŭ m. p. directorŭ, președinte. *Ioanŭ Botha* m. p. v. directorŭ. *Alesandru Anca* m. p. cassarŭ. *Alesiu Stuparu* m. p. contabilŭ, notarŭ.

Ioanŭ Dragomirŭ m. p. *Georgiu Petrovanŭ* m. p. *Alesandru Popŭ* m. p. *Ioanŭ Petrovanŭ* m. p. *Iacobŭ Bota* m. p. *Vasiliu Dragomirŭ* m. p. *Andrei Popŭ* m. p. *Avacomŭ B. Hangea* m. p. *Ignațiu Gherghelŭ* m. p. — membrii în direcțiune.

Bilanțulŭ presinte, precum și contulŭ profitului și alŭ perderilorŭ confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare — ținute în bună ordine — s'a aflatŭ conformŭ și exactŭ.

C.-Mănășturŭ, la 30 Ianuarie n. 1893.

Nicolau Lupanŭ m. p. *Ștefanŭ Birle* m. p. *Alexiu Lotișŭ* m. p. *Ioanŭ Filipŭ* m. p. — membrii în comitetulŭ revisorŭ.

Tipografia A. MUREȘIANU.